

increasing every year, more and more children are left without proper care, and Ukrainian legislation in the field of adoption needs to be further developed and improved to encourage this.

Literature

1. Derkachenko Y.V. Cooperation in the process of interstate adoption. *Legal Ukraine*. 2005. № 7. P. 91-95.
2. Derkachenko Y.V. International adoption: definition of the concept and current issues of legal regulation. *University scientific notes. Journal of Khmelnytsky University of Management and Law*. 2006. № 1 (17). P. 108-112.

УДК 349.2:631.11(043.2)

Багірова Г.І., аспірантка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ САМОЗАЙНЯТИХ ОСІБ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Приблизно з 1970-х років й до сьогодні у більшості розвинених країн розробляються й впроваджуються заходи щодо розвитку індивідуального підприємництва у формі самозайнятості. Уряди різних країн приділяють велику увагу вдосконаленню державних програм розвитку самозайнятості, як одного з ефективних способів зниження соціальної напруги в умовах безробіття.

Перші моделі програм стимулювання самозайнятості серед безробітних з'явилися у Франції і були спрямовані на придбання загальних навиків, необхідних для початку індивідуальної діяльності. Французька модель призначена лише для тих, хто користується страхуванням по безробіттю і був примусово звільнений з роботи або знаходиться в списку осіб, що підлягають звільненню в недалекому майбутньому [1, с. 32].

Великобританія була другою країною, яка впровадила національну програму розвитку самозайнятості. Британська модель заснована на періодичних виплатах по безробіттю, що дозволяє безробітному поступово отримувати необхідну кваліфікацію і створювати власний бізнес. Аналогічно французькій моделі, в британській програмі самозайнятості відсутні інструменти примусового відбору претендентів на надання допомоги в отриманні власного бізнесу [2, с. 5].

Крім того, основними напрямками державної підтримки самозайнятості молоді Великобританії є створення сприятливого клімату в країні для здійснення підприємницької діяльності, що полягає в зменшенні бюрократичних процедур та сприянні зниженню витрат на створення

власного бізнесу; реалізація програми консультування та наставництва для молоді, яка планує відкрити власну справу; надання кредитів за нижчими відсотковими ставками; розвиток волонтерських рухів, які відіграють важливу роль у підтримці стартапів, особливо тих, що реалізуються безробітною молоддю [3].

Норвезька модель розвитку самозайнятості характеризується тим, що перевага віддається тим безробітним, які у пошуках роботи не можуть покинути своє місце проживання, або не готові взятися за будь-яку із пропонованих в у даній місцевості робіт, проте мають бажання стати на дорогу самозайнятості [4, с. 143].

У США самозайнятими вважаються також наймані працівники, які працюють «на себе» на умовах неповної зайнятості, тобто у вільний від основної роботи час [5].

В Італії вважається податковим правопорушенням діяльність самозайнятої особи, якщо її відносини з клієнтом існують тривалий час, винагорода від них складає більшу частину доходу такої особи та вона фактично працює у помешканні клієнта, що є ознакою відносин підпорядкування.

Законодавство Мальти навіть наводить ознаки об'єктивної сторони такого порушення (отримання заробітної плати, дотримання графіку, встановленого клієнтом, використання його інструментів, перекладання на клієнта фінансових ризиків та збитків, зобов'язання приймати до виконання усі замовлення клієнту) [6].

Структура самозайнятості не є однорідною та у розрізі країн відрізняється певною строкатістю. Наприклад, у Південній Кореї та Польщі самозайнятість можлива лише у формі ФОП. Законодавством США та Канади передбачений також третій вид самозайнятих – інші фізичні особи, які займаються підприємницькою діяльністю для себе (для численних груп працівників не за наймом – фрілансери, хатні робітники, представники творчих професій тощо). У Латвії – ФОП, фізичні особи, які зареєструвалися як самозайняті або отримувачі роялті та мікропідприємства.

Вивчення досвіду самозайнятості в розвинутих країнах свідчить, що сприяти його розвитку можна лише шляхом поєднання, узгодження, комбінування різних механізмів, проте пріоритет має бути наданий фінансовим:

- інформаційно-консультативні, що забезпечують надання консультативної допомоги;
- організаційно-управлінські – технологічне навчання, допомога в інноваційній сфері, технічна допомога;
- податкові, які передбачають формування системи пільгового оподаткування;

– фінансові [7, с. 264].

Отже, самозайнятість вже є усталеною третьою формою зайнятості населення та обліковується як самостійна одиниця відповідно до статистики більшості зарубіжних країн, проте у правовій площині, насамперед, у сфері оподаткування, здебільшого, зберігаються гібридні режими (моделі).

Література

1. Онікієнко В. В. Самозайнятість населення: процес формування та деякі проблеми. *Зайнятість та ринок праці*. Вип. 3. Київ: Екмо, 2011. С. 31-34.

2. Позняк О. Теоретико-методичні основи дослідження самозайнятості в Україні. *Україна: аспекти праці*. 2000. № 8. С. 3-7.

3. Walsh K. (2011). The encouragement and support for youth self-employment in the United Kingdom: comparisons with the approach in Spain. Retrieved from. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:f5QMqHfVX9kJ:es.europa.eu/social/BlobServlet%3FdocId>.

4. Куцоконь М. П. Молодіжне підприємництво та активізація суб'єктивного підприємницького потенціалу молоді: навч.-метод. посібник. Донецьк: Юго-Восток, 2012. 252 с.

5. Self-Employed individuals Tax Center. Who is Self-Employed? *The Internal Revenue Service*. URL: <https://www.thebalancesmb.com/what-does-it-mean-to-be-self-employed-398471>.

6. Employment Status National Standard Order (2012). URL: <http://www.justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lom&itemid=11844&l=1>.

7. Герасимчук В. І. Проблеми трансформації зайнятості і розвитку ринку праці України (методологія, аналіз, шляхи вдосконалення). Київ: Вид-во ТОВ «ПРИНТ ЕКСПРЕС», 2011. 503 с.

УДК 336:378(043.2)

Вишновецька С.В., д.ю.н., професор,
Вишновецький В.М., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

До показників науково-технічного прогресу належить забезпечення високого соціального статусу науки, неухильне підвищення престижності науки і наукової діяльності. У цьому контексті орієнтиром є Рекомендація ЮНЕСКО про статус науково-дослідних працівників 1974 р., яка увібрала в себе підходи раніше прийнятих документів – Хартії наукових працівників 1948 р., Декларації прав наукових працівників 1969 р. і Декларації прав і обов'язків вчених 1990 р.

Одним із впливових рекомендаційних документів є Європейська